

جەزا چنگیانی

له‌ ناوه‌ختی ده‌روونیکی گنگل خۆاردووی شه‌ویکی ته‌نیایدا، په‌ له‌ هه‌ورینی سپی و بیگه‌ردی ویلی ئاسمانی مۆسکۆ پزایه‌ ژووری نوستنه‌که‌مه‌وه‌ .پاچله‌کانم، زۆر به‌ ئه‌سپایی له‌ ده‌ورم ئالا، ئالاندیک ده‌بویست له‌شی گه‌رم وگۆری گه‌رمیانیم * له‌ ئامیزی سارد و سپ و ته‌زیویدا بتاوینی و هه‌لمبمژئی، چۆرپه‌لی لێپه‌یدا بوو بالایه‌کی قه‌دبلندی که‌میکی خه‌پینی شوشه‌یی، جووتی مه‌مکی نه‌مژاوی سروشتی، له‌ ته‌ک خۆیدا دووه‌ستیره‌ی تازه له‌ دایک بووی ئاسمانی مۆسکۆی هانیبوو کهدبوویه‌ چاوی ' ئا دووچاوی گه‌ش و نه‌رم و نیانی پۆمانسی شه‌رم و نااشنا.پریژیکی میژوویه‌کی چاوه‌پوانی پڕ حه‌زی ماچی لێده‌په‌رژا، شه‌پۆلی قژیکی خورمای کال، وه‌ک په‌نگی قاوه‌ی ته‌زیوی په‌له‌که‌ زیپه‌نی دای بارانیکی که‌م، به‌ لامل وپشت و گه‌ردنی پووت وگومه‌زی نه‌رمۆله‌کانی سه‌رسنگیا پزایبوو، گۆپکه‌ په‌مه‌یه‌یه‌کانی مه‌مکی وه‌ک تینوی هه‌لای ده‌میکی ده‌روون گه‌رم بن، ئاوا ئاگام لیبوو فوویان له‌ تاله‌ مووه‌ پزایه‌کانی سه‌ر زمانیان و سه‌ره‌تاتیکیان له‌ ته‌ک ته‌پری لیوه‌کانما ده‌کرد.له‌سه‌ر ته‌ختی نووستنه‌که‌م وه‌ک په‌یکه‌ری خانمیکی هه‌وری به‌ پووتی وه‌ستا.به‌ زمانیکی زۆر نیان، هاته‌ دووان.ووشه‌کانی تامی شیعره‌کانی پۆشکین و ده‌نگی.ده‌نگی نۆته‌کانی چایکۆفسکی و هه‌ناسه‌ی بۆنی (کفان)*ی لێده‌هات.باوه‌شی پێداکردم و عه‌زه‌تی بوو منی گه‌رمیانی له‌ ئامیزی ته‌زیویدا بتاوینی.به‌ سۆزه‌وه‌ سه‌ری خسته‌ نیوان هه‌ردوو نه‌رمۆله‌کانیه‌وه‌ توند نوساندمی به‌خۆیه‌وه‌، گۆپکه‌کانی مه‌مکی یه‌ک له‌ دای یه‌ک خۆیان ترازانه‌ نیوان لیوه‌کانمه‌وه‌ و له‌ته‌ک سه‌ری زمانما بازی ختوکه‌یان په‌یه‌کتیری ده‌کرد، به‌له‌شی هه‌وریدا شۆپبوومه‌وه‌ چالی ناوکیم مژی، بۆنی به‌ هه‌شت و سروشتیکی په‌سه‌نی پووسی لێده‌هات، زۆر هه‌ولیدا بمکات به‌ چه‌ند نمه‌ و بمکینتته‌ ناخیه‌وه‌.که‌میکی خۆم ترازان پیم ووت.

ئاخر ئه‌ی کچی هه‌ور چۆن گه‌رم له‌ ساردا ده‌تاوی؟

(به‌ هه‌ردوو ده‌سته‌ هه‌وریه‌کانی سه‌ری گه‌رم وچاوه‌ ئه‌ستیره‌یه‌یه‌کانی بپه‌ قولاوی چاوه‌ قاوه‌یه‌کانم و ناسکه‌ ماچیکی لیوه‌کانمی کرد و به‌ ئه‌سپایی ووتی)

ئه‌دی تۆنازانی گه‌ر ده‌روونی ته‌زیوی منی هه‌ور گه‌رم رابی، چ هه‌وره‌ بروسکه‌یه‌ک له‌ دایک ده‌بی؟ ده‌مه‌ویت پێش گه‌رمپه‌هاتنی ده‌روونم، گه‌رمی ده‌روونت هه‌لمژم، من ده‌میکه‌ له‌ ئاسمانی ته‌زیووی مۆسکۆ له‌ چاوه‌پوانی هه‌وره‌ بروسکه‌ی حه‌زیکدام، پووم تیناکات.بویه‌ وا ویلی ولاتیکی ناموو ژوور و باوه‌شی تۆم.وا من هاتووم.تینویتی چه‌ند سال چاوه‌پوانی و گله‌یی سه‌ختی رۆحم بۆ تۆ هانی ده‌ ئازابا ئه‌ی گه‌رمیانیه‌ ته‌نیاکه‌.با وه‌ک ته‌زیوی دوو دونیای جیا.له‌ ناو یه‌کدا بتوینه‌وه‌.ده‌ ئازابا له‌ ناخی ده‌روونی سروشتی من دا.له‌ جیاتی قۆدگا نه‌ک قومی تا خوا حه‌زه‌ده‌کا (کفان)ی حه‌زم بنۆشه‌.منیش له‌ باخه‌لتا رۆح ده‌چنم.

من چه‌ند ساله‌ ویلی ئاسمانیکی بی باوه‌شم.ئه‌دی ده‌خیلتم پیم نالیت تۆ چه‌ند ساله‌ له‌ کۆیت؟

من هاتووم چرکه‌ مروارییه‌ پڕ ته‌کان و سرپه‌ و حه‌زه‌کانی ئه‌م سه‌ردانه‌ کورته‌م بکه‌م به‌ ملوانکه‌ی میژوویه‌کی پڕ سه‌روه‌ری له‌ گه‌ردنی ته‌مه‌نی بئالینم.به‌لین بی که‌ گه‌رپامه‌وه‌ پۆمانی ماچه‌کانت شیعری هه‌ناسه‌کانت، تۆقلی ته‌کانه‌کانت بۆ هاورئ هه‌وره‌ ته‌نیاکانی ئاسمانی مۆسکۆ بخۆینمه‌وه‌، ده‌ مه‌ترسه‌ وه‌ره‌ له‌م پۆچه‌ چاوه‌پوانیه‌م مژ بده‌، وه‌ره‌ له‌م له‌شه‌ شوشه‌یه‌ پڕ حه‌زه‌ ته‌کان بده‌.وه‌لی توبیوو توو پۆچی پۆمانه‌کانت له‌ عه‌زه‌تا پیستی سپی و کالم مه‌روشینه‌، په‌نگی په‌می گۆپکه‌کانم مه‌ژاکینه‌، ئا ووریا به‌ لیوه‌کانم به‌رگه‌ی ماچی شیتانه‌ و مژینی توند ناگرن، به‌ گاز مه‌یانترسینه‌.ئاخرتۆ نازانی له‌ ناو هه‌وره‌کانی مۆسکۆدا من (شۆخه‌ نازانوم)؟ که‌ گه‌رپامه‌وه‌ با له‌ جیاتی شه‌رم شانازی به‌ ماچه‌کانت وه‌ بکه‌م، ئا به‌لین بی مۆری لیوه‌ قاوه‌یه‌یه‌ گه‌رمه‌کانی سه‌ر لیو و گۆپکه‌ و سینگ و گه‌ردن و ناوک و کیشوهری له‌شم نه‌سپمه‌وه‌، ئه‌زانی بۆ؟ با هه‌وره‌کانی هاورپیم بپوابکه‌ن منی سه‌ر هه‌لگرتوچه‌ند بووچه‌ ماچم به‌ پۆخ چنیوه‌.هه‌ر ماچیکی مۆری فیزه‌ی سه‌فه‌ری ژووریکی پڕ عه‌شق.وه‌ره‌ وه‌ره‌ پاله‌وانی خه‌وه‌ ئه‌رخه‌وانیه‌کانم، تا گه‌رمی پۆخت مۆله‌ت ده‌دا ته‌کان بده‌، ته‌کانه‌کانت هه‌ر چه‌نده‌ گه‌رم بن تینویتیم زیاتر ده‌شکین.ئاخر سروشتی ده‌روونی هه‌ور وایه‌ که‌ گه‌رم دابی لیزمه‌ بارانی عه‌شق به‌ سه‌ر زه‌ویدا ده‌بارینی.

پالی خستم، به‌ ئه‌سپایی پووتیکردم.زمانی به‌ سه‌ر تووکه‌کانی پوزو شله‌کی پانه‌کانما هانی، تاقه‌ تووکیکی سه‌رسنگم نه‌مابوو له‌ په‌گه‌وه‌ بۆنی سروشتی کوردستانی لێهه‌لنه‌مژیی.له‌شی بووبه‌ چه‌تره‌ هه‌وریکی سپی و سۆلی خه‌پینی پڕعشق و هه‌موو جه‌سته‌می له‌

باوه شگرت. هه ناسه ی دهر وونی گهرماهات و چه ند په له یه ک له له شی هه وری چرپوونه وه و بوون به نمه و دوا ی هه وره بروسکه یه کی ئۆف ئۆف. لیزمه بارانیکی به سه ر پۆما پژاند. دوا تنۆکی ته پایی له شی مژی و به ئارامی به ره و ئاسمانی ژوره که م فری. (په لیم گرت و هاوارم لیته لسا)

ئهی کچی هه ور بۆ کۆی دهر ویت بی به جیهیشتنی ناویشانی، به لینی، ژوانی جیم ده هیلی ؟

دهر ویم بۆ ئاسمانه که ی خۆم، ئاسمانی عاشقه ته نیاکانی مۆسکۆ ئیستا ده سته خوشکه کانم چاوه پیم، چاویان بریوه ته ریگی ئاسمانیکی بی من، چاویان ناچیه خه و تا چیرۆکی ئەم سه فه ره پر ماچ وته کان و هه لمژینه یان بۆ نه گپیمه وه. ئۆقره ناگرن. ده پیم بلی... که ی دیته وه ؟

نازانم !!! وه لی هه ردیمه وه. ئاخه ته مه نیکه من ئەودالی باوه شیکی گهرم، وایم شه و چه شتم دلنیا به چۆله که ی ئەم رۆحه ی من ئیتر بی سرپه ی گهرمی هه ناسه وته کانه کانی تو ئۆقره ناگریت، هه ردیمه وه.

تکایه تا دیته وه و فیزی هه میشه ی ژووری نووستنه که م وهرده گریت، قوربانتم بچند چل له په نجه کانتم بۆ به جیهیله و با له جیاتی تو، بیخی مووه کانی سه رسنگ و به رموسه لانه ختوکه بدن و بمخه نه خه و.

نا نا هه وره کانی هاویرم بی په نجه منیان ناوی. ده لاین تو له سه فه ری عه شق و پروتیدا بوویت یان جه نیگی جهرگ بر. وای بی په نجه گه پراوینه وه. نا چله په نجه تاده می. ئاخه نازانی پۆژی چه ند جار په نجه کانم ده که مه شان و له بهر ئاوینه ی دهریای په ش و شه خته سه هۆلی سیریا دا پرچی په لکه زیرینه ی بی پیکده خه م. زویر مه به تا جاریکی تر دیمه وه. ده بی له گه ل یادگاری سرپه ی ماچه کان، ئۆفی ته کانه کان، مۆسیقای هه ناسه کان بتلیته وه. وه لی به لاینتم پیده ده م هه موو شه ویک پیش نووستنه که ت و ژور به ئارامی و له سه ر ئاوازی ماچه کانمان به شیعر لای لایه ی پۆچی گر گرتووت بۆ بکه م. ئارامبگره ئهی گهرمیانیه شه یداکه، سه فه ری خوشه ویستی ژور ناسک و دژاره په له مه که هه ردیمه وه له ته که مه لۆی چه زی جیماوی ته مه نیکی درێژدا دیمه وه. په له مه که له م سه فه ره پر عه شق و ته کانه دا هه زاره ها چرکه و وشه ده بی به قوربانی. قه ده ریکه پچکه ی ته مه نی ویلم سات له دوا ی سات له بهرچاوم گوزهر ده کات و نه چه پکه گولیکی ماچی گرتووه و نه باوه شیکی شه هه وتاوی. من ئیستا تو م هیت. ئیتر چرکه کانم بۆ تو مه لۆده که م. ئیتر هه ناسه کانم به بۆنی هه ناسه ت بۆندار ده که م، ئیتر له ویه. له ئاسمانی مۆسکۆوه سه رده خه مه سه ر سنگی نه رمی هه وره کانی هاویرم و بیرت ده که م، خه فه ت مه خۆ هه ردیمه وه. من له ووی ژور ته نیام و که س شک نابه م له پۆچی تو زیاتر گهرمی لیچنم، تۆش له ژوره که تدا وه ک من. ئەو ساتانه ی هه ناسه ی شه پۆله کان هه لده که ن و به رو قولای ئاسمانیکی بی سنورم ده میهن هه ست به تاوانی له سه به کانم ده که م. چونکه بۆنی ژووری نووستنه که تم لیدوور ده خه ن. ئارامبگره پاله وانی چرکه پۆمانسیه پروته کانم، قه ده ریکیه من وای ده ژیم و له چاوه پروانی له شی گهرمیانیه کدام. هه ردیمه وه ئەمجاره یان که هاتمه وه به دیاری شانۆنامه یه کی نه بینراوی ئۆرۆتیکی ستاناسلافسکیت بۆ دینم و پیکه وه ده بین به دووئه کته ر له سه ر ته ختی شانۆی ژووری نووستنه که ت نمایشی دوو عاشقی پرووت ده که ی، که هاتمه وه ملوانکه یه ک له ده نکه مرواری هونراوه وونیوه کانی دهریای پۆمانسی پۆشکینت بۆده هیتم و له پشوو ی ژمه سه سیکیه کاندای سه رده خه مه سه ر سنگه توو کاویه که ت و هیدی هیدی بۆت ده خۆینمه وه په له مه که هه ردیمه وه تریه ی دل م.

وورده و وورده ته نک بوو له قولای ئاسماندا توایه وه به ته نیا و به پروتی له ژوره که دا به جیهیشتم.

* گهرمیانی (مه به ست باشوری کوردستانه که له چاوه شه کانی تری کوردستان به گهرمیانی کوردستان ناسراوه).

* کفاز جۆره خۆاردنه وه یه کی پۆسیه و زیاتر له هاوین و کاتی گهرمدا ده خوریته وه.